

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ОСНОВИ НА ВАЈАРСТВОТО“ ОД АВТОРОТ ВОНР.
ПРОФ. Д-Р СЛОБОДАН МИЛОШЕСКИ, ЛИКОВНА АКАДЕМИЈА,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр.2402-45/7 од 112. редовна седница на Наставно-научниот и уметнички совет на Ликовна академија, одржана на 2.4.2025 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- ред. проф. Беди Ибрахим, Факултет за ликовни уметности при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, избран во научна област 6.04.00.01 Ликовна / визуелна уметност;

- вонр. проф. Валентина Стевановска, Факултет за ликовни уметности при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, избрана во научната област 6.04.00.01 Ликовна / визуелна уметност

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„Основи на вајарството“ од авторот вонр. проф. д-р Слободан Милошески**, наменет за студентите на прв циклус студии на Ликовна академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Ракописот со наслов „Основи на вајарството“ припаѓа во научната област 6.04.00.01 Ликовна / визуелна уметност.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот и уметнички совет на Ликовна академија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот „Основи на вајарството“ е изработен и наменет за предметот Вајање, кој се слуша во осмиот семестар, со фонд на часови 2+1+1, на студиската програма Класично сликарство. Подготвен е во согласност со наставната програма за овој предмет, со што во целост ја задоволува и опфаќа наставната материја за студиската програма за којашто е наменет. Истиот може да се применува и за реализација на наставата за студентите од студиската програма Вајарство.

По темелно разгледување и анализа на поднесениот материјал, го подготвуваме следниот извештај, кој ја афирмира вредноста, применливоста и квалитетот на овој ракопис. Во него се анализираат, истакнуваат и коментираат современите теориски и практични сознанија за вајарството, како значајна гранка на ликовните уметности. Неговата цел е да им овозможи на студентите да стекнат знаења и развој на компетенции од областа на вајарството и вајарските техники.

Ракописот нуди кохерентна структура, логичен редослед на наставните единици и јасни педагошки цели. Со стилот на пишување, јасноста на изразот и интеграцијата на визуелни материјали, ракописот овозможува непосреден пристап до сложени концепти и практики.

Материјалот е подготвен на стандарден македонски јазик со употреба на кирилско писмо, што го прави компатибилен со академската пракса и очекувањата на целната група. Ракописот е збогатен со внимателно селектиран

визуелен материјал – илустрации, скици и репродукции на скулптури, што овозможува визуелно поткрепување на теоретските содржини.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот „Основи на вајарството“ е составен од 205 страници, има 233 илустрации, изработен во формат А4, со јасно дефинирана структура и техничка уреденост (Arial, големина 11, проред 1). Тој претставува концизно, но содржински богато дело, систематизирано во осум поглавја и придружна библиографија. Обемот по содржина целосно ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Ракописот „Основи на вајарството“ е пишуван врз основа на скрипта од истиот автор под наслов „Основи на вајарството“ издадена во 2020 година. Материјалот во ракописот е надграден и проширен повеќе од 30 проценти, со што ги исполнува критериумите на Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Краток опис на содржината: Структурата на ракописот следи логичен и педагошки оправдан редослед, кој овозможува постепено воведување, продлабочување и проширување на знаењата. Секое поглавје се надоврзува на претходното, градејќи континуитет во учењето и разбирањето на материјата.

Првото поглавје дава основен преглед на вајарството како гранка на ликовната уметност. Авторот, со леснотија и прецизност, ги прикажува основните поими, процеси и специфики кои ја карактеризираат оваа уметничка форма.

Второто поглавје преку десет содржини ја прикажува еволуцијата на скулптурата низ историјата. Преку стилски и културни репери, студентот се запознава со нејзината трансформација низ времето.

Во третото поглавје преку две содржини се обработуваат критериумите според кои се врши класификација на вајарските дела. Со јасна и систематизирана презентација се разгледуваат формалните, тематските и функциските категории на вајарските дела.

Во четвртото поглавје се разгледуваат суштинските ликовни елементи кои се дел од визуелниот јазик на скулптурата и воедно нивната важност во создавањето и градењето на вајарското дело.

Во петтото поглавје низ дванаесет содржини е претставена широка анализа на различните видови материјали што се користат во вајарството, од традиционални до современи материјали. Нивната физичка структура, својствата и примената со внимание се прикажани.

Шестото поглавје претставува најобемен и суштински сегмент од овој ракопис. Во него низ три опширни содржини детално се обработуваат основните вајарски техники, при што е дадено нивно теоретско објаснување и практично разгледување. Целта на ова поглавје е студентите да стекнат темелно разбирање за начините на изведба, специфичностите и примената на различните техники во вајарството.

Седмото поглавје низ четири содржини го проширува знаењето стекнато во претходното поглавје, посветено на основните вајарски техники, со фокус на примената на современата технологија во процесот на создавање вајарски дела. Во овој дел авторот ги запознава студентите со начинот на кој модерните

технолошки алатки и методи се вклучуваат во современата вајарска практика.

Во осмото поглавје се вршат анализи како скулптурата коегзистира со просторот, нејзиното поставување, значењето во амбиентот и интерперсоналната динамика помеѓу објектот и гледачот. Ова поглавје ја проширува свеста за тридимензионалната уметност и поставувањето на уметничкото дело во јавниот простор.

ЗАКЛУЧОК

Од методичко и дидактичко гледиште, ракописот нуди кохерентна структура, логичен редослед на наставните единици и јасни педагошки цели. Со стилот на пишување, јасноста на изразот и интеграцијата на визуелни материјали, тој овозможува непосреден пристап до сложени концепти и практики.

Ракописот **„Основи на вајарството“** од **вонр. проф. д-р Слободан Милошески** претставува висококвалитетен наставен материјал, со академска, стручна и практична вредност. Неговата публикација ќе претставува значителен придонес за развојот на наставата на Ликовната академија при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Врз основа на изнесеното имаме чест и задоволство на **Наставно-научниот и уметнички совет на Ликовната академија при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип** да му предложиме ракописот со наслов **„Основи на вајарство“** од авторот д-р Слободан Милошески да го објави и издаде како учебник за предметната програма Вајање на студиската програма Класично сликарство на Ликовна академија на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Ред. проф. м-р Беди Ибрахим, с.р.

Вонр. проф. д-р Валентина Стевановска, с.р.